

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 29. novembra 2011

o požiadavkách na bezpečnosť, ktoré majú spĺňať európske normy, pokiaľ ide o bicykle, bicykle pre malé deti a nosiče batožiny na bicykle, podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES

(Text s významom pre EHP)

(2011/786/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov⁽¹⁾, a najmä na jej článok 4 ods. 1 písm. a),

keďže:

- (1) V smernici 2001/95/ES sa uvádza, že európske normalizačné orgány majú stanoviť európske normy. Tieto normy by mali zabezpečiť, aby výrobky spĺňali požiadavku na všeobecnú bezpečnosť stanovenú v smernici.
- (2) Podľa smernice 2001/95/ES sa výrobok považuje za bezpečný, ak je v súlade s nezáväznými vnútroštátnymi normami, ktorými sa transponujú európske normy a na ktoré Komisia uverejnila odkazy v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (3) V článku 4 smernice 2001/95/ES sa stanovuje postup vypracúvania európskych noriem. Podľa tohto postupu Komisia stanovuje osobitné požiadavky na bezpečnosť, ktoré by európske normy mali spĺňať, a následne poveruje európske normalizačné orgány, aby také normy vypracovali.
- (4) Komisia uverejňuje odkazy na prijaté európske normy v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (5) Podľa článku 4 ods. 2 druhého pododseku smernice 2001/95/ES sa odkazy na európske normy prijaté európskymi normalizačnými orgánmi pred nadobudnutím účinnosti uvedenej smernice môžu uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* aj bez poverenia Komisiou, ak takéto normy zabezpečujú splnenie požiadavky na všeobecnú bezpečnosť stanovenej v uvedenej smernici.

- (6) Rozhodnutím 2006/514/ES⁽²⁾ Komisia uverejnila v *Úradnom vestníku Európskej únie* odkazy na európske normy EN 14764:2005 pre mestské a trekové bicykle, EN 14766:2005 pre horské bicykle, EN 14781:2005 pre pretekárske bicykle a EN 14872:2006 pre nosiče batožiny na bicykle.
- (7) Uvedené štyri európske normy, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie 2006/514/ES, neboli vypracované na základe poverenia Komisiou v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2001/95/ES.
- (8) Európsky výbor pre normalizáciu (CEN) vyhlásil, že európske normy EN 14764:2005, EN 14766:2005, EN 14781:2005 a EN 14872:2006 sa zrevidujú. Odkazy na nové verzie týchto noriem po ich revízii sa nemôžu uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* bez poverenia Komisie stanovujúceho osobitné požiadavky na bezpečnosť.
- (9) Komisia by preto mala stanoviť osobitné požiadavky na bezpečnosť týkajúce sa bicyklov a nosičov na bicykle s cieľom poveriť európske normalizačné orgány, aby na základe týchto požiadaviek vypracovali zodpovedajúce európske normy.
- (10) Bicykle pre malé deti, ktoré sa nepovažujú za hračky v zmysle smernice o bezpečnosti hračiek [smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES⁽³⁾], ak nie sú bezpečné, môžu deti vystaviť nebezpečenstvu vážneho poranenia hlavy, hrudníka, brucha alebo končatín, a to predovšetkým následkom pádov.
- (11) Malí cyklisti sa často zrania pri hre či príliš rýchlej jazde⁽⁴⁾, a predovšetkým sú náchylní na pády, a to tak z dôvodu rozvíjajúcich sa motorických schopností pri raste, ako aj preto, že sa iba učia bicykel správne ovládať, k čomu patrí aj schopnosť vyhýbať sa prekážkam, chodcom či iným cyklistom. Tieto faktory spolu s vyššie položeným ťažiskom u detí sťažujú udržiavanie rovnováhy.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 200, 22.7.2006, s. 35.⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 170, 30.6.2009, s. 1.⁽⁴⁾ http://www.rosipa.com/roadsafety/info/cycling_accidents.pdf.⁽¹⁾ Ú. v. ES L 11, 15.1.2002, s. 4.

- (12) Podľa databázy úrazov sa 37 % úrazov cyklistov v EÚ týka detí vo veku od päť do deväť rokov⁽¹⁾. Hoci dopravné nehody predstavujú veľký podiel týchto nehôd, mnoho nehôd sa stane pri hre, keď sa malí cyklisti zrazia s predmetmi alebo ďalšími ľuďmi alebo jednoducho z bicykla spadnú. V Spojenom kráľovstve sa odhaduje, že ročne je viac ako 2 000 detí prevezených do nemocnice v dôsledku nehody, ktorá sa im stala na bicykli doma, a ďalších 21 000 v dôsledku nehôd, ktoré sa im stali na bicykli na miestach, ako sú parky a ihriská⁽²⁾.
- (13) Európska norma EN 14765:2005 + A1:2008 špecifikuje požiadavky na bezpečnosť a skúšobné metódy pre bicykle pre malé deti, ktoré sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti smernice o bezpečnosti hračiek (smernica 2009/48/ES). Táto norma však nie je podporená povetím Komisie.
- (14) Je preto potrebné stanoviť požiadavky na bezpečnosť a požadovať vypracovanie európskych noriem pre bicykle pre malé deti, ktoré sa nepovažujú za hračky v zmysle smernice o bezpečnosti hračiek (smernica 2009/48/ES), založených na týchto požiadavkách.
- (15) Keď budú príslušné normy k dispozícii a ak Komisia rozhodne o uverejnení odkazu na ne v *Úradnom vestníku Európskej únie* podľa postupu stanoveného v článku 4 ods. 2 smernice 2001/95/ES, bicykle, bicykle pre malé deti a nosiče batožiny na bicykle sa považujú za spĺňajúce požiadavku na všeobecnú bezpečnosť uvedenú v smernici 2001/95/ES, pokiaľ ide o požiadavky na bezpečnosť, na ktoré sa normy vzťahujú.
- (16) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 15 smernice 2001/95/ES, Európsky parlament ani Rada proti nim nevzniesli námietku,
- b) „bicykel pre malé deti“ je bicykel s maximálnou výškou sedla viac ako 435 mm a menej ako 635 mm, určený pre cyklistov s priemernou hmotnosťou 30 kg;
- c) „mestský a trekingový bicykel“ je bicykel s maximálnou výškou sedla viac ako 635 mm alebo viac, určený na používanie na verejných cestách vrátane nedláždených ciest;
- d) „horský bicykel“ je bicykel s maximálnou výškou sedla viac ako 635 mm alebo viac, určený na používanie v náročnom teréne a na verejných komunikáciách a cestách. Je vybavený vhodne zosilneným rámom a ďalšími komponentmi a typické sú široké pneumatiky s výraznými vzorkami a široká škála prevodov;
- e) „pretekársky bicykel“ je bicykel s maximálnou výškou sedla viac ako 635 mm alebo viac, určený na vysokorýchlostnú jazdu na verejných cestách. Tieto bicykle sú vo všeobecnosti určené na jazdu po dláždených komunikáciách;
- f) „nosič na batožinu“ je zariadenie alebo nádoba s výnimkou vlečných zariadení, ktoré je umiestnené a trvalo upevnené nad zadným kolesom a/alebo na ňom (zadný nosič na batožinu) alebo k prednému kolesu (predný nosič na batožinu) a ktorý je určený výhradne na prevážanie batožiny alebo detí posadených v detskej sedačke.

Článok 2

V prílohe k tomuto rozhodnutiu sa stanovujú osobitné požiadavky na bezpečnosť bicyklov, bicyklov pre malé deti a nosičov batožiny na bicykle, ktoré musia spĺňať európske normy podľa článku 4 smernice 2001/95/ES.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 29. novembra 2011

Za Komisiu
predseda

José Manuel BARROSO

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- a) „bicykel“ je dvojkolesový dopravný prostriedok, ktorý je poháňaný výlučne alebo hlavne svalovou energiou vodiča, s výnimkou dopravných prostriedkov s dvoma alebo viacerými sedlami;

⁽¹⁾ Databáza IDB 2006 – 2008.

⁽²⁾ <http://www.capt.org.uk/resources/talking-about-cycle-safety>.

PRÍLOHA

ČASŤ I

Osobitné požiadavky na bezpečnosť bicyklov

ODDIEL 1

Požiadavky na bezpečnosť týkajúce sa všetkých typov bicyklov**1. Všeobecné požiadavky**

Všetky typy bicyklov majú byť navrhnuté tak, aby zodpovedali cyklistickým zručnostiam a fyzickému stavu používateľov, pre ktorých sú určené. Osobitná pozornosť sa musí venovať dizajnu bicyklov pre malé deti.

Miera rizika zranenia alebo škody na zdraví spôsobených pri jazde na bicykli má byť minimálna v súlade s primeraným a predvídateľným používaním výrobku a má sa považovať za prijateľnú a zodpovedajúcu vysokej miere ochrany zdravia a bezpečnosti.

Žiadne časti prístupné používateľovi počas bežného a zamýšľaného používania nemajú spôsobovať telesné zranenia.

Používatelia majú byť informovaní o pravdepodobných rizikách a nebezpečenstve a o tom, ako im predchádzať (pozri oddiel o informáciách o bezpečnosti výrobku).

Bicykle majú byť vybavené osvetľovacím zariadením a odrazkami vpredu, vzadu a na bokoch, aby bola zaručená dobrá viditeľnosť bicykla aj cyklistu. Toto vybavenie má byť v súlade s ustanoveniami platnými v krajine, v ktorej sa výrobok uvádza na trh.

Výrobca musí uviesť odporúčené maximálne prípustné zaťaženie (napr. hmotnosť cyklistu a pasažierov, batožiny, nosiča na batožinu atď.), na ktoré je bicykel určený.

Výrobca musí uviesť, či je, alebo nie je bicykel vhodný na upevnenie nosiča na batožinu a (alebo) detskej sedačky.

2. Fyzikálne vlastnosti*Manipulácia*

Úplne zmontovaný bicykel má umožňovať stabilnú manipuláciu pri jazde, brzdení, zatačení a riadení. Malo by byť možné riadiť bicykel aj vo chvíľach, keď jedna ruka nie je v kontakte s riadidlami (napríklad pri dávaní signálu rukou), bez toho, aby bolo ovládanie bicykla pre cyklistu ťažké alebo nebezpečné.

Stabilita

Všetky časti bicykla majú byť skonštruované tak, aby pri bežnom používaní poskytovali zamýšľanému používateľovi primeranú mieru stability.

Malo by byť možné riadiť bicykel aj vo chvíľach, keď jedna ruka nie je v kontakte s riadidlami (napríklad pri dávaní signálu rukou), bez toho, aby bolo ovládanie bicykla pre cyklistu ťažké alebo nebezpečné. Bicykel s naloženým nosičom má umožňovať stabilnú manipuláciu pri jazde, brzdení, zatačení a riadení.

Životnosť/únava materiálu

Všetky časti bicykla majú byť bezpečné pre používateľa, ktorému sú určené, počas celého obdobia životnosti výrobku. V prípade potreby má byť na týchto častiach uvedený termín opotrebovania, pred ktorým majú byť vymenené, aby bola zabezpečená úplná funkčnosť.

Vplyv poveternostných podmienok (napr. dažďa) na brzdové systémy má byť minimálny.

Brzdové systémy

Bicykel má byť vybavený aspoň dvoma nezávislými brzdovými systémami. Aspoň jeden pôsobí na predné koleso a jeden na zadné koleso. Brzdové systémy sú navrhnuté tak, aby zabezpečovali bezpečnosť brzdzenia za vlhka i za sucha.

Rozhodnutie, či zadný brzdový systém ovláda cyklista rukou, alebo nohou, by malo byť v súlade s právnymi predpismi, zvykmi alebo preferenciami v krajine, do ktorej sa bicykel dodáva.

Ostré hrany

Žiadne odkryté hrany, ktoré sa môžu dostať do kontaktu s telom používateľa pri bežnej jazde, bežnom používaní alebo pri údržbe, nemajú byť ostré.

Zachytenie

Bicykle nesmú predstavovať žiadne riziko zachytenia, ktorému sa dá vyhnúť konštrukčným riešením.

Ak existuje riziko zachytenia pri bežnom používaní alebo údržbe, má byť uvedené v návode na obsluhu/upozorneniach na bicykli.

Výstupky

Výstupkom, ktoré by mohli byť pre používateľa nebezpečné, je potrebné sa vyhnúť.

3. Mechanické vlastnosti

Skladacie mechanizmy

Skladacie mechanizmy majú byť funkčné, stabilné a zabezpečené proti neúmyselnému otvoreniu počas používania a nemajú spôsobovať zranenia.

Upínadlá

Aby sa zabránilo zraneniam, všetky upínadlá, skrutky, lúče a niple použité na bicykli majú byť primeranej veľkosti a z vhodného materiálu.

Všetky upínadlá a skrutky použité na bicykli v miestach dôležitých pre bezpečnosť majú byť zaistené a zabezpečené proti neúmyselnému uvoľneniu.

Nastaviteľnosť a ovládacie prvky

Časti bicykla, ktoré boli skonštruované ako nastaviteľné podľa výšky alebo postavy používateľa, ako napríklad sedadlo alebo riadidlá, majú byť jednoducho upraviteľné bez toho, aby bola ohrozená bezpečnosť používateľa. V pokynoch má byť uvedené príslušné náradie s ohľadom na zamýšľaného používateľa. Všetky ovládacie prvky majú byť za podmienok zodpovedajúcich bežnému použitiu ľahko a bezpečne prístupné. Majú byť skonštruované a namontované tak, aby používateľovi umožňovali udržať si stálu kontrolu nad bicyklom. Cyklista by mal byť predovšetkým schopný brzdiť a meniť prevody tak, aby aspoň jedna ruka zostala stále na riadidlách.

4. Chemické vlastnosti

Žiadne prvky, ktoré prichádzajú do kontaktu s cyklistom, nesmú pre zamýšľaného používateľa predstavovať nebezpečenstvo toxicity, predovšetkým v prípade detských bicyklov.

5. Skúšobné metódy

Norma má opísať skúšky stability, skúšky maximálneho zaťaženia, účinnosti pohonu, bŕzd, riadenia, odolnosti častí rámu a únavovej skúšky.

6. Informácie o bezpečnosti výrobku

Informácie o bezpečnosti výrobku majú byť napísané v jazyku (jazykoch) krajiny, v ktorej sa výrobok predáva.

Informácie o bezpečnosti výrobku sa majú poskytovať pri všetkých druhoch bicyklov. Tieto informácie majú byť čitateľné, zrozumiteľné a čo najkomplexnejšie pri súčasnom zachovaní stručnosti.

Vizuálne nástroje, ako sú piktogramy a ilustrácie, majú byť v informáciách o bezpečnosti výrobku uvedené výrazne.

Informácie o bezpečnosti výrobku majú zahŕňať informácie o kúpe, návode na použitie, čistenie, kontrolu a údržbu, označenia a upozornenia a majú upozorňovať na možné riziká a na spôsoby prevencie nehôd.

Informácie o bezpečnosti výrobku majú zahŕňať pokyny na nastavenie odraziek a svetiel tak, aby bola zabezpečená maximálna viditeľnosť, v súlade s predpismi platnými v krajine, v ktorej sa výrobok uvádza na trh.

Nesmie dôjsť k nesúladu medzi informáciami o bezpečnosti dodávanými spolu s výrobkom a jeho bežným používaním.

Rám má na ľahko viditeľnom mieste niesť zreteľné a trvalé označenie poradového čísla rámu vrátane názvu a adresy operátora, ktorý bicykel zmontoval (alebo jeho zástupcu).

ODDIEL 2

Dodatočné požiadavky na bezpečnosť vzťahujúce sa na konkrétne bicykle

Okrem požiadaviek na bezpečnosť uvedených v oddiele 1 sa na bicykle uvedené v tomto oddiele vzťahujú ďalej uvedené požiadavky.

1. Bicykle pre malé deti

Maximálna výška sedla a priemerné hmotnostné limity vychádzajú z antropometrických údajov (priemerná hmotnosť a dĺžka nôh vzhľadom na vek). Na tieto bicykle sa vzťahujú tieto požiadavky:

- zákaz používania akýchkoľvek prvkov s možnosťou rýchleho uvoľnenia,
- zákaz používania remienkov a spiniakov na pedáloch,
- účinok predných bŕzd má byť obmedzený, aby sa predišlo strate kontroly nad bicyklom v dôsledku zablokovania kolies,
- balančné kolieska musia byť namontovateľné alebo odmontovateľné bez toho, aby bolo treba uvoľniť zadnú nápravu,
- bicykle pre malé deti nesmú predstavovať nebezpečenstvo zachytenia v žiadnej novej pozícii sedadla,
- bicykle pre malé deti musia byť vybavené aspoň dvoma nezávislými brzdovými systémami, jedným vpredu a jedným vzadu.

2. Horské bicykle

Všetky bezpečnostné súčiastky horských bicyklov musia byť navrhnuté tak, aby bicykel pri bežnom používaní odolal celkovo väčšiemu zaťaženiu ako ostatné typy bicyklov (napr. vibráciám a nárazom spôsobeným nerovnosťami na cestách a vyššiemu zaťaženiu komponentov pohonu, riadenia a bŕzd) a aby odolal efektu straty brzdných síly.

3. Pretekárske bicykle

Všetky bezpečnostné súčiastky pretekárskych bicyklov musia byť navrhnuté tak, aby bicykel pri bežnom používaní odolal celkovo väčšiemu zaťaženiu ako ostatné typy bicyklov (napr. vyššej rýchlosti a vyššiemu zaťaženiu súčiastok pohonu, riadenia a bŕzd).

ČASŤ II

Osobitné požiadavky na bezpečnosť nosičov batožiny na bicykle

1. Všeobecné požiadavky

Osobitné požiadavky a skúšobné metódy pre nosiče batožiny na bicykle majú zaistiť bezpečnosť používateľa a dieťaťa, ak je na bicykli prevážané. Výrobok má prejsť skúškami, ktoré potvrdia jeho stabilitu, pevnosť a odolnosť voči únavy materiálu a teplote.

2. Klasifikácia

Nosiče batožiny sa delia do tried podľa nákladovej kapacity, zamýšľaného účelu použitia a umiestnenia na bicykli.

3. Veľkosť

Veľkosť nosičov batožiny určených pre detské sedačky má zodpovedať tomuto druhu použitia.

4. Stabilita

Všetky časti nosiča batožiny majú byť navrhnuté tak, aby výrobok pri bežnom použití poskytoval zamýšľaným používateľom dostatočnú stabilitu.

Súčiastky nosiča batožiny musia byť pevne zostavené a podľa pokynov výrobcu pripevnené pomocou upevňovacích zariadení dodaných spolu s nosičom batožiny alebo odporúčaných výrobcom.

Všetky upevňovacie zariadenia majú mať zodpovedajúcu veľkosť.

Vplyv poveternostných podmienok na úroveň bezpečnosti nosiča batožiny má byť minimálny.

5. Ostré hrany

Odkryté hrany, ktoré sa môžu dostať do kontaktu s telom cyklistu alebo prepravovaného dieťaťa pri bežnej jazde, bežnom používaní alebo údržbe, nemajú predstavovať nebezpečenstvo úrazu. Zakončenie pružín má byť zaoblené alebo vybavené ochrannými uzávermi.

6. Výstupky

Výstupkom je potrebné sa vyhnúť alebo ich navrhnuť tak, aby pre používateľa alebo prevázané dieťa predstavovali nulové alebo iba minimálne riziko.

7. Viditeľnosť

Výrobok má byť navrhnutý tak, aby sa zachovala viditeľnosť bicykla pri použití za tmy alebo zníženej viditeľnosti.

8. Informácie o bezpečnosti výrobku

Bez ohľadu na to, či sa nosič batožiny predáva ako samostatný doplnok alebo je na bicykli už namontovaný, má výrobok poskytovať spotrebiteľom aspoň tieto údaje:

- a) ako a kde má byť nosič batožiny na bicykel upevnený;
- b) maximálna kapacita nosiča a upozornenie neprekračovať túto kapacitu majú byť trvalo vyznačené na výrobku;
- c) či je nosič vhodný na pripevnenie detskej sedačky;
- d) upozornenie, že batožina sa môže bezpečne prevážať iba na nosiči;
- e) zákaz úprav nosiča batožiny;
- f) upozornenie, že upínadlá je potrebné zabezpečiť a pravidelne kontrolovať;
- g) upozornenie, že s nákladom na nosiči batožiny môže dôjsť k zmene správania bicykla (predovšetkým pri riadení a brzdení);
- h) upozornenie, že je nutné sa presvedčiť, že náklad alebo detská sedačka sú bezpečne uchytené na nosiči batožiny v súlade s pokynmi výrobcu a že sa žiadne voľné popruhy nemôžu zachytiť do žiadneho z kolies;
- i) pokyny o nastavení odraziek a svetiel tak, aby bola zabezpečená stála viditeľnosť, predovšetkým v prípade, keď je napríklad nosič naložený;
- j) informácie obsahujúce názov a adresu výrobcu, dovozcu alebo zástupcu, obchodnú značku, model a číslo výrobnej šarže alebo referencie je na výrobok nutné umiestniť viditeľne, čitateľne a trvalo;
- k) informácie o type (typoch) bicyklov, pre ktoré je nosič batožiny určený, v prípade, že sa výrobok nepredáva ako súčasť bicykla a nie je na ňom už pripevnený.